

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษา การประเมิน โครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมิน โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการ ด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ผลสัมฤทธิ์สภาพการดำเนินงานโครงการ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องกับการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบประเมิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และสถานภาพปรากฏ
ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบประเมิน

รายการ	จำนวน (N = 50)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	17	34.00
หญิง	33	66.00
2. สถานภาพ		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	7	14.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	14	28.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	11	22.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	18	36.00

จากตาราง 4.1 พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 66 มีสถานภาพเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการ ด้านผลผลิต

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏดังตาราง 4.2 ถึง 4.6

ตาราง 4.2 การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านสภาพแวดล้อม

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
1	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดทำโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	3.84	1.08	มาก
2	โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการทำโครงการอาหารกลางวัน	3.90	1.09	มาก
3	การจัดโครงการอาหารกลางวันมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีทั้งปริมาณและคุณค่าตามหลักอาหาร 5 หมู่	3.86	1.23	มาก
4	วัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันเพื่อให้ให้นักเรียนได้มีอาหารกลางวันรับประทานทุกคน ทุกวัน	4.10	1.02	มาก
5	วัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันเพื่อมุ่งพัฒนาสุขนิสัย และมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียน	4.10	1.04	มาก
6	การจัดโครงการอาหารกลางวันสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง	4.10	0.99	มาก
	รวม	3.98	1.08	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองทอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวัน เพื่อให้ให้นักเรียน ได้มีอาหารกลางวันรับประทานทุกคน ทุกวัน , วัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันเพื่อมุ่งพัฒนาสุขนิสัย และมารยาท ในการรับประทานอาหารของนักเรียน และการจัดโครงการอาหารกลางวันสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมา คือ โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการทำโครงการอาหารกลางวัน เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) และการจัดโครงการอาหารกลางวันมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีทั้งปริมาณและคุณค่าตามหลักอาหาร 5 หมู่ เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) ตามลำดับ

สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเกินกว่า 1.00 ยกเว้น ประเด็นการจัดโครงการอาหารกลางวันสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบประเมินมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะประเด็น การจัดโครงการอาหารกลางวันมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีทั้งปริมาณและคุณค่าตามหลักอาหาร 5 หมู่ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.23)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.3 การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
1	จำนวนบุคลากรในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันมีความเหมาะสม	3.74	1.14	มาก
2	จำนวนบุคลากรในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันมีเพียงพอ	3.74	1.10	มาก
3	ผู้ประกอบการเป็นผู้มีความรู้และความชำนาญในการประกอบอาหารแต่ละชนิดเป็นอย่างดี	3.18	1.37	ปานกลาง
4	มีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการจัดทำอาหารกลางวันและให้บริการ	3.58	1.07	มาก
5	มีการจัดสถานที่รับประทานอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการ	3.64	1.14	มาก
6	สถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด	3.54	1.28	มาก
7	สถานที่ที่รับประทานอาหารมีความปลอดภัย	3.48	1.15	ปานกลาง
8	มีการจัดที่ล้างภาชนะ เป็นสัดส่วนเหมาะสม และถูกต้องตามหลักอนามัย	3.74	1.21	มาก
9	มีการจัดภาชนะใส่อาหารอย่างเพียงพอ	3.74	1.17	มาก
10	มีการจัดภาชนะใส่อาหารที่สะอาด	3.60	1.18	มาก
11	มีการจัดเก็บภาชนะใส่อาหารอย่างเป็นระเบียบ	3.82	1.16	มาก
12	เงินอุดหนุนอาหารกลางวัน หัวละ 13 บาท ต่อคน ต่อวัน ที่โรงเรียนได้รับ เพียงพอกับปริมาณ และคุณภาพอาหาร	3.46	1.11	ปานกลาง

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
13	อุปกรณ์ที่ใช้ประเภทครุภัณฑ์ห้องครัวมีเพียงพอในการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน	3.90	1.07	มาก
14	มีการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันต่อเนื่องและเหมาะสมตลอดปีการศึกษา	4.10	0.89	มาก
	รวม	3.66	1.15	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองทอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวม เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า มีการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันต่อเนื่องและเหมาะสมตลอดปีการศึกษา เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมา คือ อุปกรณ์ที่ใช้ประเภทครุภัณฑ์ห้องครัวมีเพียงพอในการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) และมีการจัดเก็บภาชนะใส่อาหารอย่างเป็นระเบียบ เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) ตามลำดับ ส่วนสถานที่ที่รับประทานอาหารเช้า มีความปลอดภัย เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) รองลงมาคือ เงินอุดหนุนอาหารกลางวัน หัวละ 13 บาท ต่อคน ต่อวัน ที่โรงเรียนได้รับ เพียงพอกับปริมาณและคุณภาพอาหาร เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.46) และผู้ประกอบการเป็นผู้มีความรู้และความชำนาญในการประกอบอาหารแต่ละชนิดเป็นอย่างดี เห็นเป็นจริงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.18) ตามลำดับ

สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเกินกว่า 1.00 ยกเว้น ประเด็น มีการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันต่อเนื่องและเหมาะสมตลอดปีการศึกษา (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.89) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบประเมินมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะประเด็น ผู้ประกอบการเป็นผู้มีความรู้และความชำนาญในการประกอบอาหารแต่ละชนิดเป็นอย่างดี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.37)

ตาราง 4.4 การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ ด้านกระบวนการดำเนินการ

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
1	การกำหนดระยะเวลารับประทานอาหาร ป.1- ป.6 เวลา 11.40 น. มีความเหมาะสม	4.28	1.01	มาก
2	ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน และผู้ประกอบอาหารมีการให้บริการ หรือพูดคุยกับนักเรียนอย่างสุภาพ	3.48	1.30	ปานกลาง
3	มีการจัดครูเวรประจำวัน อำนวยความสะดวก และควบคุมความเรียบร้อย ในการเข้ารับประทานอาหารกลางวัน ของนักเรียน	3.86	1.20	มาก
4	มีการกำหนดรายการอาหารตามความ ต้องการของนักเรียน	3.56	1.20	มาก
5	นักเรียน มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาใน การดำเนินโครงการอาหารกลางวัน	3.30	1.22	ปานกลาง
6	มีการจัดนักเรียนในแต่ละชั้นเข้ามา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่เวรแต่ละวัน	3.80	1.32	มาก
7	นักเรียนกล่าวระลึกถึงคุณค่าของอาหาร ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง	3.88	1.15	มาก
8	หลังจากรับประทานอาหารแล้ว นักเรียน ทุกคนเก็บภาชนะใส่อาหารทุกครั้ง	3.84	1.33	มาก
9	หลังจากรับประทานอาหารแล้ว นักเรียน ทุกคนทำความสะอาดโต๊ะอาหารทุกครั้ง	3.88	1.19	มาก
10	มีการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันอย่าง ต่อเนื่อง	3.58	1.25	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
11	มีการนำผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง	3.62	1.18	มาก
12	มีการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวันให้นักเรียน และผู้ปกครองได้รับทราบทุกสิ้นปีการศึกษา	3.86	0.93	มาก
	รวม	3.75	1.19	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านกระบวนการดำเนินการ โดยรวม เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า การกำหนดระยะเวลารับประทานอาหาร ป.1- ป.6 เวลา 11.40 น. มีความเหมาะสม เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) รองลงมา คือ นักเรียนกล่าววาระถึงคุณค่าของอาหารก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และหลังจากรับประทานอาหารแล้ว นักเรียนทุกคนทำความสะอาดโต๊ะอาหารทุกครั้ง เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.88) เท่ากัน และมีการจัดครูเวรประจำวัน อำนวยความสะดวก และควบคุมความเรียบร้อยในการเข้ารับประทานอาหารกลางวันของนักเรียน และมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันและผู้ประกอบอาหารมีการให้บริการหรือพูดคุยกับนักเรียนอย่างสุภาพ เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) รองลงมา คือ นักเรียน มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันเห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.30) ตามลำดับ

สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเกินกว่า 1.00 ยกเว้น ประเด็น มีการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการอาหารกลางวันให้นักเรียน และผู้ปกครอง ได้รับทราบทุกสิ้นปีการศึกษา (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบประเมินมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะประเด็น หลังจากรับประทานอาหารแล้ว นักเรียนทุกคนเก็บภาชนะใส่อาหารทุกครั้ง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.33)

ตาราง 4.5 การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผลผลิต

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
1	โครงการอาหารกลางวันช่วยให้นักเรียน ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าครบ 5 หมู่ ถูกสุขลักษณะ	3.70	1.28	มาก
2	โครงการอาหารกลางวันช่วยให้นักเรียน ได้รับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ	3.90	1.16	มาก
3	การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยให้เด็ก ที่ขาดสารอาหาร และขาดแคลนได้ รับประทานอาหารกลางวัน	3.88	1.19	มาก
4	การจัดโครงการอาหารกลางวัน ช่วยพัฒนา สุขนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร กลางวันของเด็กนักเรียน	3.80	1.25	มาก
5	การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยให้ครู ได้สังเกตพฤติกรรม และพัฒนามารยาท ในการรับประทานอาหารของนักเรียน	4.02	1.12	มาก
6	โครงการอาหารกลางวันช่วยให้เด็ก นักเรียนได้รับประทานอาหารครบทุกคน ทุกวัน	4.14	0.99	มาก
7	การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วย ประหยัดเวลาของพ่อ แม่ และผู้ปกครอง ในการเตรียมอาหารกลางวันให้นักเรียน	4.20	1.07	มาก
8	การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยให้ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อาหารกลางวัน	3.92	0.85	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความเห็น/ความเป็นจริง		ระดับ
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
9	การจัดโครงการอาหารกลางวัน ช่วยฝึกให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัย	4.02	1.10	มาก
10	การจัดโครงการอาหารกลางวัน ช่วยทำให้เด็กรู้คุณค่าของอาหาร ไม่กินทิ้งกินขว้าง	4.02	0.98	มาก
11	การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยลดภาระด้านการเงิน ให้กับพ่อ แม่ และผู้ปกครองของนักเรียน	4.30	1.04	มาก
	รวม	3.99	1.09	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองทอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผลผลิต โดยรวม เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยลดภาระด้านการเงิน ให้กับพ่อ แม่ และผู้ปกครองของนักเรียน เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.30) รองลงมา คือ การจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยประหยัดเวลาของพ่อ แม่ และผู้ปกครอง ในการเตรียมอาหารกลางวันให้นักเรียนเห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) และโครงการอาหารกลางวันช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารครบทุกคนทุกวัน เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) ตามลำดับ

สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเกินกว่า 1.00 ยกเว้น ประเด็นโครงการอาหารกลางวันช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารครบทุกคน ทุกวัน(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99) การจัดโครงการอาหารกลางวัน ช่วยทำให้เด็กรู้คุณค่าของอาหาร ไม่กินทิ้งกินขว้าง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.98) และการจัดโครงการอาหารกลางวันช่วยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานอาหารกลางวัน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.85) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบประเมินมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะประเด็น โครงการอาหารกลางวันช่วยให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าครบ 5 หมู่ ถูกสุขลักษณะ(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.28)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จะนำเสนอเรียงลำดับความถี่ของการตอบ แต่ละประเด็นไว้ในวงเล็บ หลังข้อความ ดังนี้

1. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมที่สำคัญ (จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50) คือ

- นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันไม่ครบทุกคน บางคนทานขนมแทนอาหาร (จำนวน 12 คน)
- การจัดโครงการอาหารกลางวันไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง (จำนวน 8 คน)
- นักเรียนบางคนไม่รับประทานอาหารกลางวัน (จำนวน 5 คน)

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา (จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46) คือ

- ปรับปรุงรสชาติอาหารให้ถูกปากนักเรียน (จำนวน 15 คน)
- แต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนเพื่อสอดส่องดูแลนักเรียนแทนครูระหว่างช่วงรับประทานอาหารกลางวัน (จำนวน 5 คน)
- งดการขายขนมขบเคี้ยวในบริเวณโรงเรียน โดยเปลี่ยนเป็นขายขนมไทยแทน (จำนวน 3 คน)

2. ปัญหาด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ (จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78) คือ

- ผู้ประกอบอาหารไม่ค่อยมีความรู้และความชำนาญในการประกอบอาหารแต่ละชนิด (จำนวน 13 คน)
- จำนวนบุคลากรในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันไม่เพียงพอ (จำนวน 10 คน)
- สถานที่รับประทานอาหารไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน (จำนวน 9 คน)
- การจัดภาชนะใส่อาหารไม่เพียงพอ (จำนวน 7 คน)

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา (จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 66) คือ

- จัดภาชนะใส่อาหารให้เพียงพอ (จำนวน 12 คน)
- จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการก่อนรับเข้าทำงาน (จำนวน 8 คน)
- เตรียมสถานที่ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (จำนวน 8 คน)
- เตรียมพร้อมทั้งด้านจำนวนบุคลากรและให้ความรู้เรื่องโครงการอาหารกลางวันด้วย (จำนวน 5 คน)

3. ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ (จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60) คือ
- หลังจากรับประทานอาหารแล้ว นักเรียนบางคนไม่เก็บภาชนะใส่อาหาร (จำนวน 10 คน)
 - นักเรียนไม่มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน (จำนวน 9 คน)
 - บางครั้งไม่มีครูเวรประจำวัน อำนวยความสะดวก และควบคุมความเรียบร้อยในการเข้ารับประทานอาหารกลางวันของนักเรียน (จำนวน 6 คน)
 - ระยะเวลาที่รับประทานอาหารสั้นเกินไป บางครั้งเด็กเรียนช้าทำให้รับประทานอาหารไม่ทัน (จำนวน 5 คน)

- ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา (จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 86) คือ
- ปรับระยะเวลาการรับประทานอาหารให้สอดคล้องกับเวลาเรียน (จำนวน 15 คน)
 - จัดครูเวรทำหน้าที่ให้เพียงพอ (จำนวน 15 คน)
 - กำหนดบทลงโทษกับนักเรียนที่ไม่เก็บภาชนะใส่อาหาร (จำนวน 8 คน)
 - ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากขึ้น (จำนวน 5 คน)

4. ปัญหาด้านผลผลิตที่สำคัญ (จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30) คือ
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอาหารกลางวันน้อย (จำนวน 6 คน)
 - โครงการอาหารกลางวันยังไม่สามารถช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารครบทุกคนทุกวัน (จำนวน 5 คน)
 - นักเรียนยังมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารกลางวันน้อย (จำนวน 4 คน)

- ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา (จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26) คือ
- ในการประชุมผู้ปกครอง จัดให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องโครงการอาหารกลางวัน (จำนวน 8 คน)
 - ครูปลูกฝังเรื่องโภชนาการ อาหารหลัก 5 หมู่ สุขนิสัยที่ดี ในรายวิชาสุขศึกษาให้มากขึ้น (จำนวน 5 คน)

ตอนที่ 4 ผลสัมฤทธิ์สภาพการดำเนินงานโครงการ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองทอง จำนวน 1 คน ครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 13 คน รวมทั้งหมด 50 คน เกี่ยวกับการประเมิน โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองทอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ และด้านผลผลิตของโครงการ ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา รวมถึงให้ข้อเสนอแนะในการที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง เพิ่มเติมในส่วนของการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในปีต่อ ๆ ไป ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการสัมภาษณ์เป็นรายด้านตามลำดับดังต่อไปนี้

ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนมีการชี้แจงให้องค์กรมีความยั่งยืน โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมขององค์กรที่ตนต้องการให้องค์กรมีอย่างชัดเจน ดำเนินการในการสร้างบรรยากาศในองค์กรเพื่อส่งเสริมกำกับ และส่งผลให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม โดยผู้นำต้องกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีและตรวจสอบได้ ผู้บริหารมีวิธีการในการสื่อสารไปยังพนักงานทุกคน เพื่อให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เกิดความเข้าใจร่วมกันในวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาโดยมีการจัดประชุมเพื่อให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นของตนเองและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผู้บริหารโรงเรียน มีวิธีการที่จะทำให้องค์กรบรรลุผลด้านกฎหมาย จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจัดทำโครงการคัดแยกขยะในโรงเรียน ขณะที่นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันเรียบร้อยแล้ว ได้มีการณรงค์ให้แยกเศษอาหาร ซ้อน จาน ก่อนนำไปให้แม่ครัวล้าง ส่วนขวดน้ำมีการจัดทำถังขยะแยกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น มูลฝอยอันตราย มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยรีไซเคิล และเศษอาหารและมูลฝอยย่อยสลาย เป็นต้นการดำเนินโครงการอาหารกลางวันในทุก ๆ ภาคเรียนที่ผ่านมา ทางโรงเรียนได้มีการแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและนักเรียน ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของโครงการ โดยผ่านในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและการประชุมผู้ปกครองนักเรียนซึ่งทางโรงเรียนจัดให้มีการประชุมภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนอกจากนั้นการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนได้ตอบสนองความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและนักเรียน โดยเฉพาะได้มีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระทางด้านค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองนักเรียนในส่วนของการอาหารมื้อกลางวันได้เป็นอย่างมาก โดยทางโรงเรียนมีเป้าหมายคือให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ และอิ่มทุกมื้อ

ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมที่สำคัญคือ

1. สถานที่ตั้งของโรงอาหารไม่เอื้อต่อการรับประทานอาหารเช้า เนื่องจากข้อจำกัดของพื้นที่ในการก่อสร้าง ทำให้โรงอาหารได้รับแสงสว่างที่ไม่เพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก
2. มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของห้องน้ำซึ่งตั้งอยู่ภายในอาคารโรงอาหาร
3. มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งเกิดจากการกำจัดของเสียของห้องครัวทิ้งลงในท่อระบายน้ำผ่านด้านข้างของโรงอาหาร

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ

1. ควรติดตั้งหลอดไฟฟ้าเพิ่มเพื่อให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ
2. ทางโรงเรียนควรมีเครื่องคัดเศษอาหาร เครื่องคัดไขมันหรือบดักไขมันก่อนปล่อยน้ำเสียออกสู่ชุมชน
3. ควรหาน้ำยาระงับกลิ่นหรือผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำที่สามารถกำจัดกลิ่น

ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ลักษณะของการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมและมีความชัดเจนเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน สังคม ภาครัฐและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน บุคลากรที่รับผิดชอบทั้งครูและแม่ครัวสามารถดูแลนักเรียนที่มารับบริการได้อย่างทั่วถึง ในส่วนของวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของโครงการมีเพียงพอเพราะในทุกสิ้นปีการศึกษาครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันจะดำเนินการสำรวจในส่วนของวัสดุอุปกรณ์เพื่อที่จะได้ประเมินว่าในปีการศึกษาต่อไปจะเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่ สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่เกิดการชำรุดหรือสูญหายมีการเสนอโครงการขอจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อมาทดแทน

ปัญหาด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญคือ

1. แม่ครัวพูดจาไม่สุภาพกับนักเรียน เป็นเพราะบางวันนักเรียนไม่รับผิดชอบเก็บภาชนะ หรือทำอาหารหกเลอะเทอะ
2. สถานที่รับประทานอาหารเช้าไม่ค่อยความสะดวก
3. การจัดที่ล้างภาชนะไม่เป็นสัดส่วน ไม่ถูกต้องตามหลักอนามัย

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ

1. ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องหน้าที่ ความรับผิดชอบ และมารยาทให้แก่นักเรียน และแก่แม่ครัวด้วย
2. ควรจัดเวรทำความสะอาดสถานที่รับประทานอาหารและมีมาตรการเพิ่มโทษแก่ผู้ไม่ปฏิบัติตาม
3. ควรจัดที่ล้างภาชนะให้เป็นสัดส่วน ถูกต้องตามหลักอนามัย

ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการดำเนิน โครงการอาหารกลางวัน โดยผ่านการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา และการประชุมผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งได้ให้นักเรียนเสนอเมนูอาหาร ในแต่ละสัปดาห์มาให้ครูเวรและแม่ครัวร่วมพิจารณาถึงความเหมาะสมและคุณค่าของสารอาหารที่ นักเรียนควรจะได้รับในแต่ละวัน ในส่วนของกระบวนการดำเนินงานของโครงการ จากการให้ข้อมูล ของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ 42 คน ให้ความเห็นว่ากระบวนการดำเนินงานดังกล่าวมีความเหมาะสม ทั้งการ วางแผน การปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การนำผลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และการรายงานผล มี 4 คน ที่ไม่ออกความเห็น และอีก 4 คนที่ได้แสดงความคิดเห็นว่ากระบวนการ ดำเนินงานของโครงการดังกล่าว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของ โครงการน้อย เพราะส่วนใหญ่จะปล่อยให้เป็นที่หน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะดำเนินการ

ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญคือ

1. การทำความสะอาดพื้นที่ที่รับประทานอาหารของนักเรียนในบางวันยังไม่สะอาด เพียงพอ มีสุนัขเข้ามากินเศษอาหารที่ตกพื้นภายในอาคาร
2. นักเรียนบางคนไม่ช่วยเพื่อนในการทำเวร
3. ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ

1. ควรจัดนักเรียนในแต่ละวันให้เข้าไปทำความสะอาดโรงอาหาร ทั้งตอนเช้า และหลังเลิกรับประทานอาหาร
2. ควรตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโดยใช้ภาคีสี่ฝ่าย ได้แก่ ผู้แทนครู ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วม ในการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวัน

ด้านผลผลิตของโครงการ

จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 50 คน ได้ให้ความเห็นว่า การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเป็นโครงการที่ช่วยลดภาระด้านการเงินให้กับพ่อแม่และผู้ปกครองของนักเรียนได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งโครงการอาหารกลางวันยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้บริโภคอาหารครบ 5 หมู่ และได้รับสารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของนักเรียนในแต่ละวัน รวมทั้งการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันได้มีส่วนช่วยให้นักเรียนฝึกความมีระเบียบ มีวินัยในตนเอง รวมถึงเห็นคุณค่าของอาหารที่รับประทานเพิ่มมากขึ้น เช่น นักเรียนเข้าแถวรอรับอาหาร รับประทานอาหารที่มีในจานจนหมด หลังจากนั้นหากยังมีเศษอาหารก็จะนำไปเทใส่ภาชนะที่ทางแม่ครัวเตรียมไว้ให้ จากนั้นก็จะนำจานอาหารของตัวเองไปล้างและนำไปตากที่ตะแกรงตากจาน สำหรับการเช็ดโต๊ะกินข้าวและกวาดพื้นก็มีการแบ่งเวรให้กับนักเรียน หนึ่งชั้นต่อหนึ่งสัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สลับการตลอดทั้งภาคเรียน ซึ่งการจัดเวรให้กับนักเรียนดังกล่าวเป็นการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเสียสละเพื่อส่วนรวม ความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมไปในตัว

ปัญหาด้านผลผลิตที่สำคัญคือ

1. โครงการอาหารกลางวันยังไม่สามารถช่วยให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าครบ 5 หมู่ และถูกสุขลักษณะ
2. การจัดโครงการอาหารกลางวัน ครูยังไม่สามารถสังเกตพฤติกรรม และพัฒนามารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ

1. ควรจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในโรงเรียนที่สนับสนุนด้านผลผลิต ด้านปริมาณเพื่อให้เพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน
2. ควรสรุปผลการพัฒนาการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน ด้วยการศึกษาดูงานและการบันทึกความคิดเห็น และควรร่วมกันวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาในการดำเนินงาน คือขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน